

ПОНЯТТЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

У даний час внутрішній аудит (далі - ВА) у системі корпоративного управління є однією з необхідних передумов ефективної роботи підприємства і важливим інструментом для прийняття відповідних рішень щодо його подальшого розвитку. Слід зазначити, що значимість і розвиток практики корпоративного управління підприємств постійно зростає. Сучасні експерти передбачають фундаментальні зміни місії та ролі ВА найближчими роками. Основна тенденція, на їх думку, полягає в переорієнтації діяльності внутрішнього аудитора з оцінки контрольних механізмів на об'єктивну оцінку систем корпоративного управління, систем управління ризиками та внутрішнього контролю підприємства. Це цілком закономірно, оскільки в процесі просування бізнесу до організованого управління цінність традиційного ВА, ймовірно, буде надалі знижуватися. Бізнес зажадає більшого професіоналізму персоналу служби ВА. І там, де внутрішній аудитор має відповідні навички та компетенції у сфері корпоративного управління, він зможе приносити підприємству та акціонерам значну користь [2, С.45].

Ми встановили, що сучасні вітчизняні наукові дослідження в основному стосуються питань корпоративного управління без взаємозв'язку з питаннями ВА, а питання ВА розглядаються з точки зору аудиту окремих процесів фінансової звітності. Проте, на нашу думку, в якості основного завдання ВА слід вказати саме оцінку системи корпоративного управління підприємства, яка сприятиме досягненню цілей підприємства. У відповідності з Постановою Правління НБУ «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» внутрішній аудит - незалежна, об'єктивна перевірка та надання консультацій з метою підвищення ефективності операцій банку. Внутрішній аудит допомагає банку досягти встановлених цілей шляхом забезпечення систематичного дисциплінованого підходу до оцінки та підвищення ефективності процесів внутрішнього контролю, управління ризиками та корпоративного управління [3].

Хоча в даний час однією з цілей ВА, є здійснення оцінки ефективності системи корпоративного управління, проте даний напрям роботи внутрішнього аудитора не дооцінюється як самими внутрішніми аудиторами, так і керівництвом підприємства і наглядовою радою. Причини тому різні: від недооцінки переваг корпоративного управління на підприємстві та невизначеності подібної ділової практики в межах країни до банальної відсутності методології та досвіду у внутрішніх аудиторів.

Аудит корпоративного управління може бути внутрішнім і зовнішнім. При цьому зовнішній аудит системи корпоративного управління як правило застосовується у випадку коли підприємство планує залучати інвестиції та

розміщувати цінні папери на організованих ринках цінних паперів. У свою чергу, ВА проводиться з метою забезпечення прав та інформування усіх заінтересованих осіб. Тому діяльність органів внутрішнього аудиту має бути зосереджена на таких напрямках : сприяння ризик-менеджменту; перевірка системи внутрішнього контролю; підтримка корпоративного управління [1].

При проведенні внутрішнього аудиту обов'язково здійснюється оцінка рівня корпоративного управління, оскільки якісний рівень управління та менеджменту є одним із чинників, який визначає кредитоспроможність корпорацій. Ця оцінка здійснюється по визначених компанією складових, які найбільшою мірою визначають якість корпоративного управління.

Виходячи із аналізу систем корпоративного управління вітчизняних суб'єктів господарювання, проведення аудиту може включати в себе такі етапи: збір та аналіз інформації про систему корпоративного управління; аналіз внутрішніх корпоративних документів, які регулюють всі компоненти корпоративного управління; індивідуальні інтерв'ю (анкетування) з крупними акціонерами, членами наглядової ради, правління, ревізійної комісії; порівняльний аналіз стану корпоративного управління підприємства з аналогічними товариствами з точки зору галузі, розміру, корпоративної стратегії тощо; аналіз зовнішньої інформації про стан системи корпоративного управління в компанії; напрацювання рекомендацій щодо вдосконалення системи корпоративного управління [1]. Особлива увага в ході внутрішнього аудиту системи корпоративного управління повинна приділятися таким компонентам як структура акціонерного капіталу, оцінка роботи та функцій органів управління та контролю акціонерного товариства, розкриття інформації про його діяльність.

Отже, основною причиною, яка зумовлює необхідність проведення ВА корпоративного управління, виступає потреба у визначенні спрямованості дій виконавців при реалізації будь-яких рішень на всіх управлінських рівнях підприємства. Таким чином, для того, щоб правильно та своєчасно відреагувати на можливі зміни та відхилення при реалізації всіх функцій менеджменту використовують ВА, який виступає як спосіб оцінки впливу на організацію змін внутрішнього та зовнішнього середовищ. Внутрішній аудит також може слугувати основним важелем при попереджувальному управлінні. В такому випадку він розглядається як засіб попередження можливості виникнення проблем у підприємства.

Список використаної літератури:

1. Баюра Д.О. Аудит у системі корпоративного управління акціонерних товариств [Електронний ресурс] / <http://arhiv.nbuv.gov.ua/portal>.
2. Каменська Т. Внутрішній аудит системи корпоративного управління [Текст] / Т.Каменська // Ринок цінних паперів України. – 2009.-№11-12. – С.45-48.
3. Постанова Правління НБУ «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» № 98 від 28.03.2007р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ligazakon.ua.